

Det förvandlade livet.

Från ett möte i Hindås samt några reflexioner om och kring Oxfordrörelsen.

Vad är Oxfordrörelsen? Alla ha vi sett detta ord, och alla ha vi väl även hört talas därom. Men få torde dock de personer vara, vilka verkligen ha någon kännedom om, vad det innebär. Man kan få möta de mest groteska vanföreställningar därom, och även bland människor, som känna sympati för Oxfordrörelsens ideal, kan man finna en utpräglad misstro emot densamma, därför att den till synes innehåller så mycket för dem nytt och främmande.

Det kan sålunda vara på tiden, att här lämnas en något närmare redogörelse för denna rörelsens innebörd och syfte.

För några dagar sedan hade jag tillfälle att övervara en större sammankomst i Hindås, där män och kvinnor från hela Norden samlats för att diskutera dem närstående problem, varvid man särskilt tagit sikte på vad som kunde vara Guds plan för handel, sjöfart och industri.

Oxfordmötet i Hindås.

Endast personliga inbjudningar hade utsänts, men dessa hade hör-sammats i så stor utsträckning, att de tillgängliga lokalerna till sista plats utfylldes av mötesdeltagare.

Jag skall här nedan försöka att för mina läsare återgiva vad jag under dessa dagar upplevde. Jag har tidigare i denna tidning vid olika tillfällen skildrat mina intryck och erfarenheter från studieresor i andra länder, och jag skall även i detta fall berätta vad jag sett och hört — alldeles som om det återigen varit fråga om en en dylik studieresa. Jag kommer sålunda att hela tiden skildra rörelsen utifrån. Att skildra den inifrån är jag dels inte kompetent till, och dels föreligger därvidlag redan förut åtskillig litteratur att välja på för den, som vill ägna ämnet ett grundligare studium. Jag ber även att från början få inskräpa, att jag icke är nå-

gon bemyndigad uttolkare av vad Oxfordrörelsen avser och menar. Jag håller mig hela tiden till mina personliga intryck, och de reflexioner och slutledningar, som jag ibland gör, få helt stå för min egen räkning. De få alltså icke på något sätt läggas rörelsen som sådan till last.

Jag kom dit såsom gäst, men som främling kunde jag inte länge känna mig. Den anda av kordial gemenskap, som genast slog emot mig och sedan hela tiden omgav mig, hör till det mest oförglömliga från dessa dagars samvaro med Oxfordfolk från de olika nordiska länderna.

Ett av de oftast återkommande orden var livsförvandling. Och man behövde inte vara lång stund ibland dessa människor för att finna, att livsförvandlingen för dem blivit en realitet av den mest djupgående beskaffenhet.

De fyra absoluterna.

Men innan vi gå vidare i skildringen skola vi med några ord beröra några av de huvudpunkter, varpå Oxfordrörelsen bygger. Mest kända torde därvid de fyra absoluta kraven vara:

- Absolut ärlighet;**
- absolut renhet;**
- absolut osjälviskhet;**
- absolut kärlek.**

Det har sagts och invänts, att dessa bud för en människa äro omöjliga att uppfylla. Och givetvis är det så. Men genom att dagligen och stundligen pröva sina tankar, ord och gärningar inför dessa oryggliga krav, blir, enligt vad erfarenheten visat, hela ens livsinställning helt annorlunda än vad den skulle ha varit en sådan självprövning förutan. Det ges ingen prutmän, ingen marginal för kompromisser och eftergifter. "I skolen vara fullkomliga", heter det ju även i evangeliet.

Den stilla stunden.

Men vår egen kraft ej hjälpa kan. Därmed är man fullt på det klara.

Det gäller att söka kraften hos Gud. Men hur skall detta ske? Jo, genom stillhet inför honom. Den "stilla stunden" spelar inom gruppens samvaro en mycket betydelsefull roll. Man säger:

- 1) När en människa är ärlig, så blir Gud en realitet.
- 2) När människan lyssnar, så talar Gud.
- 3) När en människa lyder, så handlar Gud.

Man har inga svårfattliga teorier eller dogmer. Man lägger an på att allt skall vara så enkelt, att ett barn kan förstå det.

"Utan stillhet inför Gud kan icke en människas liv bli segerrikt, förtröstansfullt och välsignelsebringande. Man måste regelbundet avskilja stunder av stillhet, framför allt på morgonen. Det gäller att bli riktigt mottagande, väntande och lyssnande. Då talar Gud, då ger han kraft, liv, ljus och ledning".

Det gäller att pröva sig själv, att fråga sig:

- Är jag villig:
- att lämna mig helt åt Gud?
- att lita helt på Gud och lyda honom omedelbart utan invändning?
- att tålig och hoppfull taga vad Gud vår Fader skickar?
- att efterfölja Jesus Kristus i absolut ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek?
- att leva i ett rätt förhållande till alla människor?
- att under Guds Andes ledning gottgöra vad jag brutit mot min nästa?
- att bryta med varje synd, som jag vet om och avstå från allt som försvagar mitt samvetes känslighet och min gemenskap med Gud?

Det är givet, att man inte får taga det lättvindigt med detta "lyssnande". Vi veta nog alla, huru vi ha det ställt med vår tankeverksamhet. Även när vi inte bruka den för något direkt syfte, händer det ju gärna, att tankar flaxa och fara

som flädermöss på en gammal uthusvind. Det är inte i någonting sådant som Guds röst förnimmes. Det måste vara en stillhet och avkoppling av helt annat slag.

Den som något sysslat med telepatiska experiment, tankeläsning o. dyl, vet, att det av objektet fordras fullständig viljeavspänning, om icke experimentet skall misslyckas. Även i den stilla stunden inför Gud fordras det av oss en dylik viljeavspänning. Det är en gammal och väl känd erfarenhet, man må sedan kalla företeelsen för "hel överlåtelse", "att bliva såsom barn" eller något annat liknande. Så ger Gud under denna stilla stund vår vilja den inriktning, som överensstämmer med hans syften.

Mer än en av de på mötet uppträdande deklarerade, att det fundamentala i hans förhållande till Gud var just denna stilla stund. Det är i sådana ögonblick som de barriärer ramla, vilka annars skilt oss ifrån Gud och ifrån våra medmänniskor. Det är då vi samla in det andliga bränsle, som sedan håller värmen under ångpannan och därmed även energien vid makt.

Delgivningen.

En annan mycket uppmärksam detalj är "delningen", den praktiserade metoden att "dela" med någon annan person eller offentligen med en hel församling. Ordet förefaller oss kanske mer än lovligt otympligt. Det blir ofta så, när en på annat språk framsprungen tanke skall överföras till det egna tungomålet. Det är emellertid, som var och en torde förstå, en sorts bikt det gäller.

Även här är det naturligtvis av yttersta vikt, att ingenting får ske på måfå eller hur som helst. Det djupast personliga kan icke i allo blottläggas inför vem det vara må. Därtill fordras en själslig samklang och ett förtroende långt över de vanliga måtten. Men lika uppenbart är, att man i denna akt funnit ett nådemedel, som kan bli till den allra rikaste välsignelse. Härvid bygger man nog inte bara på erfarenheterna från bikten själv, där den tidigare praktiserats, utan även på den moderna själsläkekonst, som går under namn av psykoanalys.

Det förekommer ju i en rent otro-

lig utsträckning ibland oss människor, att själslivet mer än tillbörligt kommer att domineras av någon till synes obetydlig bagatell, som vi trots de största ansträngningar icke komma förbi. Det gäller då att få denna själsliga utväxt upplöst och avlägsnad. Och det sker genom "delningen".

För en utomstående kan det måhända synas underligt många gånger med de bekännelser, som på Oxfordmötena avläggas från talarplatserna. Men man behöver inte länge ha lyssnat till dem, förrän man finner, att de innebära någonting vida mera än vad ordalydelsen ger vid handen. Det är helt enkelt symboliska handlingar. Med de offer, som här bringas av det egna personliga jaget, följer icke sällan även frigörelsen från en mångfald på djupet liggande hämningar och komplex av allra ödesdigraste art.

Vänd strömmen!

Huru många är det icke i våra tider som digna under fruktan, digna under hopplöshet?

Nu är det ju en erkänd sak, att lika föder lika. Fruktan föder fruktan, hat föder hat. Men kärlek föder kärlek, och hopp föder hopp.

Det finns folk som säger, att Oxfordgrupprörelsen bygger på en psykos. Men i så fall bygger ju även världen i övrigt på psykos. Lika väl som att gå in under fruktans och hatets psykos bör man väl kunna gå in under hoppets och kärlekens. Det gäller att "vända strömmen". Så har saken här blivit formulerad.

Alla människors väg.

— Vi jämra oss, när vi födas, och vi jämra oss, när vi dö. Ska vi då utfylla även tiden däremellan med jämmer? frågade en dansk tobaksarbetare.

Nej, menade han. Nej, vi måste få bort den där föreställningen, att kristendomen är någonting dystert och tungt. Den är i stället glädje. Den är den djupaste och sannaste glädje, som över huvud taget existerar.

Och i stil med detta gingo även de andra uttalandena. Men det var inte bara orden, som härvidlag vittnade. Hela andan, stämningen och samvaron präglades av samma djupgående och obetvingliga glädje.

Tron, hoppet och kärleken — de

tre känna vi till. Men skulle vi sätta in någonting på fjärde plats efter dem, så borde det väl vara humor. I samvaron emellan människorna har den en förunderlig makt att göra det trivsamt för alla parter.

Med sitt sinne för det praktiskt verksamma har Oxfordrörelsen även givit humorn en framskjuten plats i umgängelsen. Vart man vänder sig stöter man på denna stillsamma, djupa, hjärtevärmade humor. Vid de offentliga framträdandena tar den sig icke sällan självironiens form. Man biktar sina svagheter. Ett sus av igenkännande går igenom auditoriet. Vem har icke prövat på detta eller någonting liknande även för egen del? Företeelser, som man i sin ensamhet kämpat med och som därunder tagit de omätligaste proportioner, befinnas vid en sådan konfrontering individerna emellan vara tämligen allmänmänskliga. Man finner, att hundraden och tusenden kämpa med samma svårigheter som en själv. Och medvetandet av att även själva kampen är gemensam ger hopp och tillförsikt. Man finner, att man inte är någon särskilt hård prövad och utstött person. Man vandrar endast den väg som är alla människors.

Ha vi rätt att vara glada?

Det har skrivits, talats och sagts, att en kristen icke har rätt att

känna glädje. Medkänslan med all tillvarons nöd skulle förbjuda det. Även de äldaste andar ha varit inne på denna tankeväg. "Att glädjas, när syskonen lida — — loda helvetets djup om du det kan, djupet av denna synd lodar du icke". Enligt en sådan uppfattning skulle all glädje vara förbjuden i världen, varje skratt, varje leende en förbrytelse.

Det är icke de gigantiska former, varunder våldet och hatet och ödeläggelsen i våra dagar synas framträda, som därvid äro de avgörande. Om en människa lider eller miljoner göra det måste ju i princip utgöra samma sak.

Vidare är det en vanföreställning, att lidandet i vår tid är kvantitativt större än vad det tidigare varit. Att det så förefaller beror endast på, att underrättelseväsendet nu är fullkomligare än någonsin förr. Vi ställas nu alla omedelbart ansikte mot ansikte med de gräsligheter, som tima i tiden.

Men lidandet som sådant kan aldrig vägas eller mätas. Det undandrag sig alla jämförelser. Det har alla tider funnits, och det kommer även i fortsättningen att utgöra en av huvudingredienserna i den mänskliga tillvaron.

Hur kan man då någonsin glädjas? Bör inte varje leende redan i sin födelsestund stelna på våra läppar?

Vi måste erkänna, att vi endast mycket dunkelt kunna fatta lidandets uppgift i tillvaron. Men däremot råder det icke något tvivel om, att vi böra söka övervinna lidandet — inom oss själva och i världen för övrigt. Och i den mån som vi göra detta, måste även glädjen komma i stället, den djupa glädje, som icke är beroende av allehanda yttre tillskyndelser utan som härrör av förbindelsen med all sann glädjes urkälla — med Gud själv.

Vi kunna aldrig övervinna lidandet genom att öka detsamma, d. v. s. genom att utfylla vår tillvaro med jämmer och dysterhet, utan genom att acceptera dess motsats, glädjen. Glädje, lycka, sanning, godhet, frihet — allt är ju endast olika sidor av ett och samma: Det eviga, vilket nu som fordom även bland bilor och svärd står upprätt med högvälvd panna.

Handel, sjöfart och industri inför de absoluta kraven.

Inför Hindäsmötet hade inbjudan särskilt utgått till representanter för handel, sjöfart och industri i de fyra nordiska länderna. I kallelsen hette det, att den moderna tekniken och den sociala utvecklingen omskapat vårt samhälle och givit vårt folk ett större välstånd än någonsin. Mänskligt snille och viljekraft ha åstadkommit resultat, som våra fäder ej kunnat drömma om.

Men mitt i denna materiella blomstring äro ödeläggande krafter i verksamhet. Krig, arbetskonflikter, arbetslöshet och brist på ansvar utgöra problem, som mänsklig visdom ej kunnat lösa. Skall vår kultur kunna bestå och gå framåt, måste dessa dock lösas.

Den industriella revolutionen lärde oss lösa teknikens problem. En andlig revolution skall lära oss lösa de mänskliga problemen. Industriens problem är industrifolkets egna problem.

Vår tids mest trängande be-

hov är moralisk upprustning. Därigenom skapas nytt ansvar, ny arbetsglädje.

Industrien under Guds ledning kan bygga en ny nation.

Handeln under Guds ledning kan förena nationerna.

Så hade utgångspunkterna formulerats. Och under de förda diskussionerna blevo de även på ett synnerligen mångsidigt sätt vidare belysta.

Man torde böra lägga märke till, att det härvid nästan uteslutande var **det praktiska livets**

egna män som kommo till tals. Det var sålunda inga mer eller mindre verklighetsfrämmande fantaster, inga predestinerade grubblarnaturer som kommit tillsammans. Flera av dem hade själva skapat fram industrier av en betydande omfattning med hundratals och tusentals anställda. En dansk baron hade i många år verkat som arbetschef vid väg- och brobyggen i Persien. En norрман hade i fyrtio år sysslat med affärsrörelse i olika delar av världen, mest i Sydamerika. Där fanns en av Norges främsta skeppsredare. Där funnos fackföreningsledare, vilka minst av allt kunde beskyllas för att vara hemfallna åt vaga drömmier eller önskan att fly från de näraliggande och påtagliga verkligheterna.

Det var idel kärnfriska personer, skarpa, klara, konstruktiva intelligenser, vilka genom sin tidigare verksamhet dokumenterat både sin ledarbegåvning och sin osentimentala uppfattning av livsproblemen.

Men de hade alla kommit till den uppfattningen, att man på intellektuell väg icke kan lösa vilka problem som helst. Det återstår alltjämt så mycket av personlig lika väl som av universell art, vartill nyckeln måste sökas på annat håll. Man hade funnit den nyckeln i den religiösa upplevelsen. Icke heller därigenom hade alla problem blivit lösta, alla frågor besvarade, men den hade dock kastat ett nytt ljus över så väsentliga partier av tillvaron, att denna därigenom i sin helhet för dem kommit att få en fullkomligt ny aspekt.

Kristendomen är icke livsfientlig.

Såsom varande det praktiska livets män och kvinnor anlade de även på det religiösa livet övervägande praktiska synpunkter. En industriledare från Skottland be-tecknade sålunda "människan så-

111
som det råmaterial, varav en ny världsordning skall framskapas". En norsk dito förklarade, att han tidigare hade ansett en anslutning till kristendomen innebära ett avsked från livet. Erfarenheten hade visat honom, att han först i och genom kristendomen nått fram till livets fulla förverkligande. En dansk dito hade funnit, att vart enda problem, som uppstår i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare, kan klaras upp, om man på ömse sidor tar sig "en stilla stund", d. v. s. ställer in sig under Guds ledning. En norsk köpman hade tidigare ansett det omöjligt att i affärslivet tillämpa en absolut ärlighet. Nu fann han det lika omöjligt att vara affärsman utan tillämpande av den absoluta ärligheten och de kristna grundsatserna i övrigt.

Enstämmigt vittnades det, att

förhållandet till medmänniskorna

efter det kristna genombrottet blivit någonting helt annat än vad det tidigare varit. Detta gällde framför allt den egna familjen, men i samma mån även alla andra, med vilka man i arbete eller umgänge hade beröring. Man hade fått en alltifrån grunden ny och reviderad uppfattning av sitt ansvar för allt och alla. Man såg i sina anställda icke längre bara produktionsfaktorer utan medmänniskor och arbetskamrater. Det hade framskapats en gemenskap dem emellan, vilken i sin tur lett till ett orubbligt och ömsesidigt förtroende.

Ett belysande exempel på detta nyväckta förtroende anfördes av en dansk industriman. Ett arbetsavtal inom hans branch hade blivit uppsagt, och som vanligt vid dylika tillfällen hade representanter för båda parterna kommit tillsammans för att överlägga om ett nytt sådant. Innan förhandlingarna började, kom en av arbetarledarna till honom och frågade:

— Hur ska vi göra?

— Ja, svarade han, hur ni ska göra vet jag inte. Det blir väl er sak att själva bestämma däröver.

— Om ni bland arbetsgivarna genomdriver det förslag, som ni anser skäligt och rättvist, så lovar jag, att vi på arbetarsidan utan vidare ska godkänna det, svarade arbetarledaren.

Så skedde även. "Konflikten" löstes till ömsesidig tillfredsställelse på kortast tänkbara tid.

Både industriledaren och fackföreningsledaren hade funnit, att det väsentligaste i förhållandet dem emellan icke var lönerns avvägning utan det ömsesidiga förtroendet. Arbetarna hade rätt att få ta-

ga del av företagens ekonomiska ställning. Genom ömsesidigt miss-

troende och hemlighetsmakeri skapades en kampställning mellan företagets ledning och deras anställda, vilken verkade förlamande på det hela och avsevärt nedsatte produktionsresultatet. Genom förtroende och uppriktighet bleve däremot alla villiga medarbetare i en gemensam uppgift.

— Det händer ofta, framhöll ledaren för en större industrifirma i Göteborg, att man såsom arbetschef står tveksam, huru man skall handla i en viss given situation. Men söker man då Guds ledning, så skall man även finna, att Gud leder en igenom. Man får inte betrakta Gud såsom en hjälpare till att göra goda och förmånliga affärer. Frågan är, huru Gud skall kunna utnyttja mig för sina syften, huru jag genom mitt handlande skall kunna föra hans sak vidare ibland människorna.

Den nya arbetsglädjen.

Men det var inte bara arbetsledare och företagare som hade ordet. Majoriteten på mötet utgjordes säkerligen av arbetare och anställda. Enbart från Alingsås hade icke mindre än 22 personer infunnit sig, de flesta textilarbetare eller d:o arbeterskor. Och i spetsen för dem stod den kvinnliga fackföreningsordföranden, en kärnsund person av det slag som väcker glädje och sympati, var den än förekommer. Visst hade hon varit mån om sina 500 arbetskamraters bästa även förut, berättade hon. Men genom Oxfordrörelsen hade hon dock kommit att fatta sitt ansvar inför dem på ett ofantligt mycket djupare sätt än tidigare.

En arbetare från samma fabrik vittnade, att hans arbete blivit helt annorlunda, sedan han beslutat att ställa sig under Guds ledning. Och hans hustru hade en dag betygat: "Vad som hänt, så har det hänt något, för hemmet har blivit helt annorlunda."

Från det ena hållet efter det andra betygades, hurusom Gud genom sitt ingripande i vars och ens liv hade skapat en ny arbetsglädje. I umgänget med stela maskiner på fabrikerna hade man själv blivit en stel maskin, ända tills man upptäckte, att man dock var avsedd att vara något annat och

mera.

En bangårdsarbetare skildrade enkelt men gripande, vad denna förändring för honom hade inneburit. Tidigare hade han sökt att komma ifrån sitt arbete så lindrigt som möjligt. Det hade varit honom en börda, som han inte velat taga på sig mera utav än som var absolut nödvändigt. Nu hade han funnit, att han hade en uppgift att fylla i den stora mänskliga gemenskapen. Han var en kugge i ett stort maskineri, och han såg, huru mycket som var beroende av, att just han fyllde sitt älliggande efter högsta måttet av sin förmåga. Nu var det hans glädje att kunna lämna ett så gott arbete som möjligt efter sig. Icke ens de ofrånkomliga arbetslöshetsperioderna ingåvo honom längre någon fruktan. Han hade funnit, att Gud hittills även då funnit utvägar åt honom, och han tvivlade icke på, att så skulle bli fallet även i fortsättningen.

Och en dansk arbetare formulerade saken så: Man kan icke vara ärlig utan att även vara det i sitt arbete. Är jag oärlig i mitt arbete, så är jag oärlig överallt.

Gruvarbetaren och hans arbetsgivare.

Ett särskilt kapitel borde egentligen ha ägnats åt den unge gruvarbetaren från Domnarvet, ordförande i en fackförening med 300 medlemmar.

— Är det någon som kan säga, att min förening förlorat på att jag blivit ärligare? frågade han.

Och han underströk med all sin flödande värtalighets skärpa, huru mycket själva tonen betyder för trevnaden på en arbetsplats. Förhållandena regleras visserligen i stora drag genom avtalen, men grönighet och sura miner kan man inte infoga i någon avtalsram. Det är individuella faktorer, som undandraga sig all lagstiftning. Men när kärleken i världen bragts till en sådan styrka, att den även kvantitativt överväger hatet, då kan vår värld sägas vara en kristen värld.

Det var särskilt en person, som tal. tidigare haft mycket svårt att hysa någon kärlek till. Han var arbetsgivare, han var officer, han var högerman — tre ting, vilka redan var för sig varit tillräckliga för att uppfylla honom med en livlig åstundan att vid lämpligt tillfälle "få slå honom i skallen."

Nu satt samme person — en gammal major ifrån Falun vid hans sida, och gruvarbetaren kunde presentera honom som sin allra bästa vän. De voro nu dagligen tillsam-

mans, och de hade funnit, att de hade ousinliga uppgifter för ett fortsatt förtroendefullt samarbete.

Den utpekade tog senare även till orda. Han framhöll, att han redan tidigare bemödat sig om att åstadkomma ett gott förhållande mellan sig och de många, som han i tjänsten hade att göra med. Men han hade dock gärna tagit det en smula "diktatoriskt." Och misstroendet hade gärna velat smyga sig in, på ömse sidor. Nu hade något nytt kommit till. Tal. ville visserligen erkänna sin oförmåga att helt fylla de absoluta krav, som Oxfordrörelsens grundare uppställt, men han hade ärligen bemödat sig om att till det yttersta tillägna sig dem. På så sätt hade en helt ny anda framskapats inom hans verksamhet. Ärlighet, uppriktighet och förtroende hade blivit de grundvalar, varpå man nu byggde.

Gruvarbetaren och hans arbetsgivare äro nu ofta ute tillsammans, och tack vare deras gemensamma insatser har Oxfordrörelsen i Bergslagen vunnit mera insteg än kanske på något annat håll i vårt land.

Även majorens fru är helt gripen av rörelsen.

Att "dela" med varandra betyder, att man lär sig förstå varandra på ett helt annat sätt än förut, underströk hon i sitt anförande. Samhällsproblemen lösas ej genom sentimental välgörenhet utan genom gemenskap.

Det var emellertid inte bara affärs-, industri- och sjöfartsärenden som behandlades. Ett av de centralaste ämnena var

hemmet och familjelivet.

Nästan varenda talare måste konstatera, att hans förhållanden i hemmet undergått en utomordentlig förändring till det bättre i och med att han och hans familj kommit in i Oxfordrörelsen. De hade icke vetat, vad ett verkligt fullödigt familjeliv ville säga, innan Kristus kommit ditin.

— Familjer med barn måste arbeta för att förhållandena i världen bli sådana, att vi kunna överlämna den åt dem, yttrade en talare.

— Den bästa gåva vi kunna giva våra barn är kunskapen om, hur man lyssnar till Gud, förklarade en annan.

En norsk industriman berättade, hurusom det kommit som en mur emellan honom och hans hustru samt emellan honom och barnen. Det var

så mycket som hade irriterat honom. Den ena retligheten hade fött den andra, och så hade hela familjelivet förgiftats. Men allt det där hade blivit så helt annorlunda från den stunden, då han lärt sig att lyssna till Guds röst och följa Guds ledning.

— Och den stämning, som dominerar i hemmet, följer en gärna även till arbetsplatsen, intygade en dansk kollega.

En fru från Alingsås skildrade gripande och varmt, huru tonen i hennes hem blivit en annan, sedan hon och hennes make ställt sig under Guds ledning. Förändringen kom icke minst barnen till godo, vilket dessa även mycket klart uppfattade. En av sönerna utbrast sålunda en dag:

— Ja, om mamma och pappa håller på så här, så får vi barnglädje av våra föräldrar.

Även en del lärare och lärarinnor framträdde och omtalade, huru de tack vare "den stilla stunden" kunnat komma i en mycket närmare personlig kontakt med sina elever. De hade vunnit barnens förtroende på ett sätt som de tidigare aldrig vågat drömma om. Deras undervisning hade fått något av helgd och högtid över sig, och de hade nått resultat, som förut synt dem fullkomligt onåbara.

Vad nytt?

Det har sagts, att Oxfordrörelsen icke har någonting nytt att komma med. Där finns ingenting som icke redan förut tillhör den religiösa erfarenheten.

Detta kan vara sant. Livet är heller icke något nytt på vår jord, men var gång ett liv födes, är

det dock något nytt och stort för den individ, som just då blivit till. Det andliga livets födelse i ett människohjärta är en ännu större händelse för den som det undfår.

Finns det en Gud? Om så är fallet — hur skall man då kunna komma i förbindelse med honom?

Så ställa sig livsfrågorna för många av vår tids människor.

Oxfordrörelsen har sitt svar att ge, den kristnes svar, om också i något annorlunda ordalag än de som tidigare vanligen brukat användas. Men den står helt på evangeliets grund.

Den religiösa förnimmelsen.

Fröding säger någonstädes, att om en kommande tillvaro blir rikare och lyckligare för människan, torde det ske på så sätt, att hon då undfår nya sinnen utöver de gamla. Medan vi här på jorden räkna med syn, hörsel, lukt, smak och känsel, skulle det sålunda givas oss nya möjligheter till förnimmande, varom vi nu icke kunna göra oss någon föreställning.

Jag undrar om icke den religiösa förnimmelsen i grund och botten är ett sådant där nytt sinne. Det är för oss förmågan att träda i förbindelse med den överindividuella kraft- och ljuskälla, som vi kalla Gud. Hos en del människor är det tidigt utvecklat, hos andra sent. Hos somliga tycks det aldrig under hela deras jordeliv bli i tillfälle att träda i funktion.

Varför det är så olika för skilda människor veta vi icke.

Att se och att icke se.

Låt oss tänka oss en planet någonstädes långt ute i rymden och även den bebodd av människor, liknande oss själva. Men det inträffar där det egendomliga, att endast 10 proc. av folket har synens gåva. Vad blir då följden av detta?

Jo, eftersom de icke seende äro i majoritet, skola de dekretera sitt tillstånd som det enda normala. När de seende tala om vad de se skola de icke seende beskylla dem för att fly ifrån verkligheten. Ty i deras verklighet ingår icke det som de seende se. De skola beteckna de seende såsom fantaster eller hycklare eller belätesnidare — alldeles såsom de kallas, vilka här på vår jord funnit den religiösa förnimmelsen vara en fast och oryggelig realitet. De sistnämndas tal är alltför för de många ingenting annat än en förargelse och en galenskap.

En outnyttjad kraftkälla.

Det var i Hindås ett möte för den praktiska handlingens män och kvinnor. Det var människor som vant sig vid att alltid hålla sig till de säkra kalkylerna, de välgrundade beräkningarna. Men de hade även fått se till, att allt ordnats så rationellt som möjligt, att ingen kraft onödigtvis ginge till spillo, utan att allt bleve i största möjliga mån tillvarataget och utnyttjat.

Var det så underligt då, om de vid upptäckten av en ny stor kraftkälla inom den egna själens ramar, beslutat sig för att till-

varataga och utnyttja den? Var det inte helt i stil med hela deras strävan såsom företagsledare och nutidsmänniskor?

Man låter inte nu för tiden ett vattenfall med miljoner hästkrafter vara outnyttjat. Varför skulle man då låta en så enorm kraftkälla som den dagliga kommunikationen med det eviga bliva obrukad — låt vara att den krävde en omvärdering av hela livsinnehållet alltifrån grunden?

En sådan omvärdering ger alltid vid handen, att det tjänande arbetet är någonting ofantligt mycket större än skapandet av kapital.

De allra flesta människor känna nog en instinktiv fasa för att bli utsatta för "förbättringsförsök" från andra människors sida. Vi finna det förmätet, när en utomstående tror sig genom en stunds tal och bearbetning kunna åstadkomma någonting, som vi själva kanske i årtionden trots de ivrigaste och allvarligaste bemödanden ha gått bet på. Att i ovist nit tränga sig på sin omgivning på ett sådant sätt är säkerligen till mera skada än nytta.

Men å andra sidan äro säkerligen de allra flesta människor oändligt

tacksamma för all den hjälp som de kunna få för uppklarandet av sina många och invecklade personliga problem. Men det fordras mycket av takt och omdöme, om en sådan hjälp skall bli till varaktig nytta och välsignelse.

Det bästa vittnesbördet kommer aldrig att givas i ord utan genom personligheten själv. Vid de samtal, som jag helt privat hade tillfälle till i Hindås, framkom det från den ene efter den andre, att den drivande kraften till hans "förvandling" varit den rent personliga utstrålningen från någon annan, tidigare "förvandlad" människa. Lika föder lika. Har den gudomliga kraften blivit verksam i en människa, så inskränker den sig icke till att stanna där, utan den går vidare.

Det var så många av dessa människor, kring vars ansikten lyste ett förändligt skimmer av betagande makt.

Och jag måste fråga:

— Varför ha vi icke alla detta skimmer kring våra ansikten? Varför skall det nödvändigt vara undantag? Hur skulle icke världen te sig, om vi

alla, alla, alla jorden över vore
delaktiga av detta Guds härlig-
hets återsken.

V

— Vem är det som inte vill bli
en livsförvandlare?

De orden ringa oavlåtliga i mitt
öra, när jag på tåget reser åter till
min stad efter de två dagarnas vis-
telse bland Oxfordgruppens med-
lemmar i Hindås.

Det var de sista ord, som jag fått
tillfälle att höra där, och de uttalades
av en ung kvinnlig dansk jour-
nalist, vilken övergivit allt för att
helt ägna sig åt sin apostlagärning
ibland medmänniskorna.

Ja, vem ibland oss vill inte bli
en livsförvandlare? Vem vill inte
göra sitt till för att rycka upp livet
ur försumpning och elände?

Det är en sky av hämningar inom
oss själva som det gäller att över-
vinna. Men om vi vid bortgången
ur denna världen ännu befinna oss
på råmaterialets eller halvfabrika-
tets stadium — hur ha vi då brukat
vårt liv?

En stilla stund kanske ger oss
den ledning, som vi behöva.

Martin Sjöstrand.